

Abordatge socioeducatiu de les violències masclistes: eines pràctiques, marc jurídic i anàlisi de sentències recents

DURADA: 12 hores

DATES: dimecres 3, 4, 10 i 11 de juny, de 16 h a 19h

FORMAT: Aula virtual del CEESC

INTRODUCCIÓ

Aquesta formació ofereix eines i coneixements clau per a professionals de serveis de recursos no especialitzats de l'acció social en l'abordatge de les violències masclistes i d'altres possibles d'interès per a professionals de l'àmbit. S'abordaran marcs d'intervenció socioeducativa, pautes d'actuació i estratègies per acompanyar les supervivents des d'un enfocament integral. També es treballaran els aspectes jurídics fonamentals, incloent-hi el marc normatiu vigent i sentències d'interès que han marcat jurisprudència en aquest àmbit.

Les violències masclistes són una greu vulneració dels drets humans que afecten dones, infants i adolescents, sustentades per un sistema patriarcal que perpetua aquestes agressions. Es tracta d'una problemàtica estructural que travessa tota la societat i ens interpel·la col·lectivament. En aquest context, l'educació social té un paper fonamental en la detecció, prevenció i intervenció davant aquestes violències, especialment des dels recursos no especialitzats.

Dins de les violències masclistes, les violències sexuals constitueixen una forma específica d'atac contra la llibertat sexual de dones, nenes i adolescents. Aquests actes es duen a terme sense consentiment actiu, sense desig ni consens, i responen a una construcció patriarcal de la sexualitat que legitima la submissió del cos i la voluntat de les dones. Aquest fenomen s'emmarca en la cultura de la violació, on la cosificació i la normalització de les agressions estan arrelades en les actituds i comportaments socials.

Les violències sexuals es poden exercir a través de múltiples mecanismes: pressió, coacció, xantatge, amenaça, manipulació, violència psicològica, ús de drogues o qualsevol altre factor que alteri la voluntat de la persona. A més del seu reconeixement al Codi Penal, aquestes violències estan regulades per la llei catalana 5/2008 de violència masclista i la Llei del Sí és Sí (Llei orgànica

10/2022), que amplia el concepte de consentiment i estableix mesures per garantir una millor protecció.

FORMADORES

Ona Vidal Pozueta, educadora social, col·legiada 11618. Membre de la Comissió de Feminismes del CEESC. Postgrau en Detecció i Intervenció de la Violència Familiar. Postgrau en Cultura de la Pau, Cohesió Social i Diàleg Intercultural i Màster en Teràpia Familiar Socioeducativa. Amb formació complementària en feminismes, cura informada sobre el trauma i atenció directa. Des de fa mes de 5 anys, acompanya dones en els seus processos de recuperació de la violència masclista des d'un servei d'intervenció especialitzat.

Sònia Ricondo Garcia, advocada en exercici. Grau en Dret i Màster d'Accés a l'Advocacia per la Universitat Pompeu Fabra de Barcelona. Especialitzada en l'àmbit de les violències des del Dret Penal i el Dret Civil (Família), amb formació específica en violències masclistes, violències intrafamiliars i violències sexuals. Amb experiència en un despatx especialitzat en violències, al Servei d'Intervenció Especialitzada de la Catalunya Central i al Centre d'Informació i d'Atenció a les Dones de Gavà. Actualment, professora col·laboradora de la Universitat Oberta de Catalunya.

OBJECTIUS

- Conèixer què són les violències masclistes per poder identificar-les, prevenir-les i gestionar-les.
- Entendre la importància del vincle socioeducatiu en aquesta realitat.
- Facilitar eines per a un correcte abordatge dels casos de violència masclista des de la intervenció socioeducativa.
- Contribuir a la reflexió personal i professional dels aspectes que remouen les violències masclistes.
- Conèixer els canvis introduïts per la Llei del Sí és Sí en la regulació de les violències sexuals al sistema judicial.
- Sensibilitzar sobre les violències sexuals i les seves manifestacions, promovent-ne la visibilització entre la ciutadania i els professionals.

- Millorar el coneixement de la xarxa d'atenció a víctimes d'abusos i agressions sexuals a Barcelona i Catalunya per facilitar les derivacions adequades.

METODOLOGIA

Aquesta formació ofereix una exposició teòrica i pràctica per comprendre què són les violències masclistes i com es poden abordar des dels recursos no especialitzats. Es treballaran les diferents formes de violències, el seu impacte i els marcs d'intervenció, dotant els i les professionals d'eines per a la seva identificació, prevenció i acompanyament.

Al llarg de les dues sessions, es combinaran explicacions conceptuals amb estratègies i pautes pràctiques per a l'acompanyament de les víctimes. Es facilitaran reflexions guiades per aprofundir en la comprensió dels temes tractats i garantir-ne la seva aplicació en el context professional, sempre des d'una perspectiva socioeducativa.

La formació inclourà tant continguts teòrics com eines pràctiques, com l'anàlisi de resolucions judicials, campanyes audiovisuals i altres materials didàctics (vídeos, casos reals, etc.), amb l'objectiu de vincular la teoria amb situacions concretes d'intervenció.

CONTINGUTS

- Definició i tipus de les violències masclistes.
- Conceptes clau que sostenen aquesta realitat.
- Recomanacions de com actuar o no actuar, a l'identificar una situació de violència masclista.
- Eines i recursos per a la intervenció socioeducativa.
- Definició sobre les violències sexuals. Breu repàs al marc legal actual. Regulació i legislació de les violències sexuals a la nova Llei del Sí és Sí (LO 10/2022). Aspectes positius i desenvolupament de la Llei.
- Com detectem i actuem davant d'una sospita de violència sexual?
- De l'any 2018 al 2025. Repàs de les sentències més importants els últims anys en matèria de violències sexuals: violació múltiple de Pamplona, cas Alves, Saül Gordillo, etc.

Sessions

Sessió 1 (Ona Vidal): Marc conceptual de les violències masclistes. Coordenades bàsiques que orienten la meva pràctica.

- Què són les violències masclistes?
- Alguns conceptes clau.
- Tipus i àmbits de violències masclistes.
- Què puc fer si identifico una situació de violència masclista.
- Elements a tenir presents per part de les professionals.

Sessió 2 (Ona Vidal): Acompanyament de les violències masclistes des dels recursos no especialitzats.

- Què necessitem com a professionals de l'acció social per acompanyar persones amb situació de violència masclista?
- Bons tractes a la meva pràctica, pautes per a no revictimitzar.
- Eines i materials
- Reflexions finals.

Sessió 3 (Sonia Ricondo): Marc jurídic i conceptes

- Àmbit legal: breu repàs del marc legal de les violències masclistes a nivell estatal i català.
- Definició sobre les violències sexuals. Breu repàs al marc legal actual. Regulació i legislació de les violències sexuals a la nova Llei del Sí és Sí (LO 10/2022). Aspectes positius i desenvolupament de la Llei.
- Pràctica judicial i acompanyament per a la intervenció de les violències masclistes i les violències sexuals.
- Postures processals i operadors jurídics en un procediment judicial.
- Tipus de procediment judicial i fases.

Sessió 4 (Sonia Ricondo): Marc jurídic i conceptes

- Llenguatge tècnic i conceptes clau (en les resolucions, informes i documentació judicial).

- Recomanacions per a la intervenció en violències masclistes i les violències sexuals. Com acompanyar. Què fer i què no fer.
- Mostrar resolucions judicials de casos de violències masclistes i sexuals per tal de posar en pràctica els coneixements del curs.
- Reflexió i obrir debat i torn de preguntes.